

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 8

Koorijuht, tase 8 kutsestandard on aluseks isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 8	8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kooridirigendi töö on loominguine, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Kooridirigent on vokaalmuusika interpreet, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Kooridirigendi töö on olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning metoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset.

Koorijuht, tase 4 töötab üldjuhul abidirigendina või oma kooriga.

Koorijuht, tase 5 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina kontsertkoori juures. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. Koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid.

Koorijuht, tase 7 töötab üldjuhul dirigendina. On tunnustatud oma ala spetsialist, keda kutsutakse juhutama ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht. On hinnatud koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Kooridel on aktiivne kontserttegevus. Viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku metoodika ning vajadusel koostab õppematerjale. Osaleb konkurssidel žürii liikmena. Juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel).

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpreet ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse (oma kooriga) mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele (dirigendina, koolitajana). On kunstiline juht ja arvamusiider rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel. Osaleb rahvusvahelisel konkursil või festivalil interpreedi või koolitajana. Juhatab vokaal-sümfoonilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

1.1 Repertuaari valimine ja esinemiskava koostamine

1.2 Muusikalise materjali ettevalmistamine

A.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine

2.1 Repertuaari omandamine/ettevalmistamine harjutamiseks

2.2 Harjutamine

2.3 Esinemine

A.2.3 Töö repertuaariga

3.1 Repertuaari ettevalmistamine

3.2 Repertuaari õpetamine

3.3 Kooriansambli kujundamine

A.2.4 Koori loominguine juhtimine

4.1 Kontserttegevus 4.2 Laulupeoprotsessis osalemine 4.3 Koori kui organisatsiooni juhtimine A.2.5 Valdkonna arendamine 5.1 Kooriliikumise edendamine 5.2 Kooriliikumise tutvustamine meedias 5.3 Dokumentatsiooni haldamine
Valitavad tööosad
A.2.6 Töö vokaaliga 6.1 Hääleseade rühmades 6.2 Hääleseade kooriga A.2.7 Solfedžo õpetamine 7.1 Rütmiõpetus 7.2 Laadi ja astmetaju arendamine 7.3 Noodilugemisoskuse arendamine A.2.8 Muusika loomine 8.1 Arranžeerimine 8.2 Komponeerimine A.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine 9.1 Noodigraafika-programmide kasutamine 9.2 Muusikasalvestus-programmide kasutamine A.2.10 Koori administreerimine 10.1 Töö koostööpartneritega 10.2 Töö meediaga 10.3 Projekti elluviimine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Kooridirigendi tööaeg on paindlik. Töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas.
A.4 Töövahendid
Noodimaterjal.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
1) muusikalised võimed 2) loovus, loomingulisus 3) juhtimisoskus 4) empaatiavõime 5) analüüsivõime 6) valmisolek meeskonnatööks 7) pingetaluvus 8) järjekindlus, enesedistsipliin 9) täpsus 10) vastutustunne 11) saavutusvajadus 12) paindlikkus 13) orienteeritus tulemusele
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 8. taseme kooridirigendil kooridirigeerimise või koolimuusika magistri- või doktorikraad ning kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus. Kutse taotlemise eeldused on kirjas kutse andmise korras.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Koorijuht, kooridirigent.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Koorijuht, tase 8 kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud (B.2.1 - B.2.5) ja läbivad (B.2.11) kompetentsid.

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.6 – B.2.10.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Valib repertuaari või koostab tervikliku esinemiskava, lähtudes eesmärgi sisust ning muusikute võimekusest. Vajadusel kasutab juhendaja abi. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajast, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning ergonoomikast. 3. Esitab põhjalikult ettevalmistatud kava, lähtudes heast esinemiskultuurist. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning vajadusel suhtleb publikuga olukorrale vastavalt.	
B.2.3 Töö repertuaariga	EKR tase 8
Tegevusnäitajad 1. Juhatab kõrgel kunstilisel tasemel professionaalseid kollektiive või kõrgetasemelisi kontsertkoore, lähtudes kunstilistest taotlustest. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme ning juhatab kollektiivi kõrgel kunstilisel tasemel. 2. Juhatab suurvorme ja/või oopereid kõrgel kunstilisel tasemel. 3. Õpetab koorile erinevate ajastute ja stiilide muusikat. 4. Interpreteerib muusikat kõrgel kunstilisel tasemel. 5. Töötab tulemuslikult koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga. 6. Kasutab mitmekülgset metoodikat laulude õpetamisel, lähtudes koori eripärast ning muusika eesmärgist. 7. Detailne töö kõikide interpretatsiooniliste nüanssidega, mõtestab teose olemust; 8. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit, autoreid ning vajadusel tõlgib ja mõtestab teose teksti. 9. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme, lähtudes kunstilistest eesmärkidest. 10. Leiab muusika interpreteerimisel varjundirikkaid nüansse, arendab ja laiendab koori kõlaskaalat eri stiilides, lähtudes repertuaari nõudlikkusest ja kunstilisest eesmärgist.	
B.2.4 Koori loominguline juhtimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad 1. Juhatab dirigent-interpreedina mitmekülgse kavaga kontserte Eestis ja mujal maailmas. 2. Laulupeol kunstilise juhina või liigijuhina koostab laulupidude kontserdikavad, lähtudes sündmuse eesmärgist, kunstilistest taotlustest. 3. Valib dirigendid, tutvustab sündmuse sisu, oma ootusi neile ja viib läbi proovi ning juhatab kontserti kõrgel kunstilisel tasemel. 4. Juhendab professionaalse kollektiivi tööd kõrgel tasemel.	
B.2.5 Valdkonna arendamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad:	

1. Edendab kooriliikumist kohalikul, vabariiklikul ja rahvusvahelisel tasandil: lööb kaasa õpitubades, valdkonna seltsides jms, suurendades huvi koorimuusika vastu.
2. Selgitab vajaduse, pakub välja idee lähtuvalt loominguulistest eesmärkidest, koostab meeskonna, tegevusplaani, valmistab ette, viib läbi ürituse/sündmuse. Analüüsib kunstilist tulemust, kogub tagasisidet osalejatelt/publikult ning edastab selle huvitatud osapooltele.
3. Loob koori, lähtudes kohalikest võimalustest ja oludest.
4. Moodustab projektkoori, valides lauljate koosseisu, lähtudes ürituse või teose vajadustest ning eesmärgist.
5. Töötab tulemuslikult vabariigi noortekollektiividega.
6. Osaleb aktiivselt kooriühingu alaliitude ja/või muusikanõukogu ja/või laulupeo kunstilise toimkonna töös, lähtudes eesmärgist.
7. Osaleb arendus-, loome- ja/või teadustegevuses, kogudes ja analüüsides vajalikku informatsiooni.
8. Kirjutab erialaseid publikatsioone (nt artikleid, arvustusi jne), annab intervjuusid, osaleb ise/koos kooriga raadio- ja telesaadetes.
9. Korraldab järjepidevalt erialaseid täienduskoolitusi, valib koolituse metoodika, lähtudes tellimuse ning koolituse eesmärgist nii vabariigis kui ka välismaal.
10. Juhendab mentorina koori vokaaltöö seminare ja töötubasid, lähtudes koori vajadusest ja repertuaari nõudlikkusest.
11. Analüüsib koolituse tulemust ja annab tagasisidet koolitusel osalejatele.
12. Osaleb žüriiliikmena koori konkurssidel ja laulupeo ettelaulmistel, andes hinnangu ja põhjendatud tagasisidet.
13. Taotleb raha koori tegevuseks, organiseerib avaliku esinemise load, koostab lepingud autorite ühingu ja vajadusel töölepingud jms ning aruandluse vastavalt nõuetele.

Teadmised

- 1) suhtlemise alused (sh avalik esinemine);
- 2) esitlustehnikad;
- 3) kultuuripoliitika (sh valdkonna arengusuunad);
- 4) meeskonnatöö põhimõtted;
- 5) kaasaegsed üldpedagoogilised teadmised kooskõlas kooridirigeerimise spetsiifikaga;
- 6) majandusarvestuse alused;
- 7) asjaajamise alused;
- 8) arendustegevuse meetodid;
- 9) loometegevuse meetodid;
- 10) teadustegevuse meetodid.

Hindamismeetod(id): vestlus.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.10.

B.2.6 Töö vokaaliga	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Juhendab tulemuslikult erinevas vanuses ja arengutasemel koorilauljaid, lähtudes vokaal- ja hingamistehnikast. 2. Kasutab töös erinevaid vokaaltehnilisi metoodikaid, lähtudes lauljate hääle omapärast ja repertuaari nõudlikkusest. 3. Juhendab lauljaid erinevate ajastute ja stiilide vokaalesteetikast lähtudes.	
Teadmised: 1) hääleseade; 2) vokaaltöö pedagoogika alused; 3) psühholoogia alused; 4) suhtlemise alused; 5) kooriõpetus; 6) muusikaajalugu; 7) kooriliteratuur; 8) häälehoold.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, vajadusel proovi/kontsertide vaatlus ja analüüs.	

B.2.7 Solfedžo õpetamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Õpetab lauljatele meetrumi ja rütmi põhialuseid, erinevaid rütmivältusi ja taktimõõte vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 2. Õpetab lauljaid tundma astme-, päris- ja/või tähtnimesid ning alteratsioonimärke. 3. Tutvustab helistikke, intervale, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 4. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. 5. Teeb jõukohaseid rütmidiktaate ja meloodilisi diktaate.	
B.2.8 Muusika loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Kujundab keerukama faktuuriga seade kõikidele kooriliikidele. 2. Kujundab muusikaliselt keerukamad ja komplitseeritud seaded. 3. Seab erinevatele kooriliikidele mitmesuguse raskusastmega muusikat. 4. Komponeerib erinevatele kooriliikidele isesuguse raskusastmega (ka komplitseerituma vormi ja faktuuriga) koorilaule. 5. Loob koorilaule, mis on kõrge muusikalise ja sisulise kvaliteediga ning levivad kooride repertuaaris ja kõlavad piirkondlikel laulupäevadel, suurtel laulupidudel, rahvusvahelistel festivalidel ja konkurssidel. Teadmised 1. Kompositsiooni alused (-õpetus). 2. Noodigraafika.	
B.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Rakendab erinevaid failihalduse ja tekstitötluse programme, lähtudes töö eesmärgist. 2. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 3. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. 4. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. 5. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist. Teadmised: 1. Muusikaprogrammid ja -failid. 2. Noodigraafika programmid ja -failid.	
B.2.10 Koori administreerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Suhtleb koostööpartneritega ning sõlmib vajadusel lepinguid, tuginedes kehtivatele õigusaktidele. Vahendab muusikalise kollektiivi korralduslikke ning tehnilisi vajadusi (näit noodipult ja kolm kasti õlut! jm). 2. Koostab või laseb koostada kontserttegevust kajastavaid reklaame (plakat, kodulehekülg, infovoldik jms) ja/või kasutab selleks sotsiaalmeedia kanaleid ja/või suhtleb meediapartneritega. 3. Kavandab ja viib ellu muusikalise projekti (kontserdiprogrammi, plaadisalvestuse vm), lähtudes vajadusest. Vajadusel taotleb (lisa)rahastust, täites vormikohase dokumentatsiooni. Teadmised: 1. Projektkirjutamise ja -juhtimise põhimõtted. 2. Suhtlemise alused. 3. Sotsiaalmeedia vahendid. 4. Juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.11 Koorijuht, tase 8 kutset läbiv kompetents	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Järgib esinemiskultuuri häid tavasid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhendab oma töös kooridirigendi kutse-eetika normidest.	

2. Täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid ning vastutab nende täitmise eest.
3. Viib läbi või osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma ja teiste koorijuhtide oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. On kursis oma erialal toimuvaga; külastab kontserte; vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli.
4. On avatud koostööle, juhib meeskonnatööd, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; lahendab konflikte.
5. Tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti; omab vajalikke teadmisi ja oskusi kaastöötajate juhendamiseks; esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt.
6. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab korras oma töökoha.
7. Kasutab töös eesti keelt vähemalt tasemel C1 ja kahte võõrkeelt vähemalt tasemel B (vt lisa 1);
8. Kasutab töös arvutit moodul 1 - moodul 3 ja moodul 7 (vt lisa 2) piires ning valdkonna eriprogramme.
9. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte.

Teadmised:

1. kooritöö metoodika - kõrgtase
2. partituurimäng - kõrgtase
3. kooriõpetus
4. dirigeerimine - kõrgtase
5. vokaaltöö metoodika
6. klaverimäng - kesktase
7. solfedžo - kesktase
8. harmoonia - kesktase
9. polüfoonia - kesktase
10. kooriliteratuur - kõrgtase
11. muusikaajalugu - kõrgtase
12. vormiõpetus ja analüüs - kesktase
13. arranžeerimine
14. suhtlemise alused
15. psühholoogia alused
16. pedagoogika alused.
17. Valdkonnaga seotud õigusaktid.
18. Esinemiskultuur.
19. Ettevõtluse ja asjaajamise alused.
20. Juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ning võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – analüüsimine seostatud faktide alusel, prognoosimine, jäeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-24042014-09/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Koorijuhtide Liit, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool Indrek Vijard, Eesti Meestelaulu Selts Kaie Tanner, Eesti Kooriühing Lilyan Kaiv, H. Elleri nim. Tartu Muusikakool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit

3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	19
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.04.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.05.2015
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Conductor, level 8
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	